

BB3

23.05. - 21.06.2008
 Bienala Internațională de Artă
 Contemporană București
 Nemzetközi Kortárs Képzőművészeti
 Biennálé Bukarest
 Bucharest International Biennale
 for Contemporary Art
www.bucharestbiennale.org

BB3: Topografierea contemporaneității

Pentru scena artei contemporane românești, 2008 a fost cu siguranță un an interesant: toate cele trei bienale de artă contemporană, două aflate la ediția a treia, cea mai veche la ediția a opta, s-au desfășurat în acest an. BB3 în aprilie (anunțată și promovată cu mult timp înainte), iar ei i-au urmat Periferic 8 și Bienala Tinerilor Artiști, în octombrie. Un număr foarte mare de artiști români și internaționali, curatori străini, multe locații și statement-uri foarte ample.

Între 23 mai și 21 iunie, a avut loc cea de-a treia ediție a Bienalei internaționale de artă contemporană București, BB3, în cinci spații expoziționale, întinse în mod strategic pe axa nord-sud a orașului: Muzeul de Geologie, Pavilionul Unicredit pe Bd. Titulescu, Galeriile Simeza și Orizont, precum și Hanul cu Tei. În raportul final BB3 comunicat la doar trei zile de la închidere s-a vorbit despre succesul fără precedent al acestei ediții, de atenția media mult mai mare acordată ei, de faptul că numărul de vizitatori s-a dublat de la ediția trecută, el fiind de 51.000 de persoane. Organizatorii, Răzvan Ion și Eugen Rădescu au invitat doi curatori suedezi, Jan-Erik Lundström și Johan Sjöström, care au propus ca temă cartografierea: „*Being Here. Mapping the Contemporary*”. Cu această ocazie, au apărut două volume ale revistei „Pavilion” cu nr. 12: catalogul propriu-zis și o culegere de texte critice în jurul ideii de topografie pretest pentru o analiză succintă, din mai multe perspective, a lumii contemporane. De asemenea, harta locațiilor, a evenimentelor din cadrul bienalei și a disponibilității artiștilor a servit drept suport unui interesant interviu, „București ‘scena crimei’”, între organizatori și curatori, care te face să înțelegi mai bine motivul alegerii cartografierii drept temă a acestei ediții, precum și angoasele, piedicile, temerile organizatorilor și curatorilor, dublate în același timp de curiozitatea, atracția, interesul acestora pentru dificila scenă artistică bucureșteană (interviu poate fi consultat pe http://bucharestbiennale.org/old_ed/2007/ro/bb3_newspaper.pdf).

După cum se autodefinește, BB3 s-a vrut „o expoziție, un proiect, un centru de resurse și un manifest” (conform textului curatorilor din *Pavilion* nr. 12, vol. 1), la care se adaugă un dublu demers: acela al „încurajării alfabetizării cartografice”, atât din partea curatorilor, cât și din partea organizatorilor, care, recurgând la o asemenea temă, dau naștere unei ediții mai degrabă teoretice. O ediție ce analizează implicit bienala ca fenomen mondial capabil să traseze harta locului în care se plasează și să definească starea de lucruri prezentă în acel spațiu.

BB3 nu a fost foarte spectaculoasă, a constituit în schimb premisele unui moment de reflecție asupra lumii în care trăim. O lume care se desfășoară pas cu pas, creată din scheme, rețele, redusă și simplificată la maximum, prin diferite tehnici și focalizând pe diverse aspecte. De la *Atlasul Metropolitan Mondial* la amplele proiecte *TheyRule.net* și *hackitectura.net*, la *Harta Dymaxion aer-ocean* a lumii, la *Atlasul Le Monde Diplomatique*, la *Harta Înhisorilor*, *Proiecția Peters*, „*Imaginea-busolă*” a organizației sociale sau *Atlas Linguarum Europae*. Alături de colecția de hărți, în spațiile de expunere, cei peste treizeci de artiști și-au creat propria cartografie.

Proiectul Liei Perjovschi, *Globuri Colecție Nelimitată, 1990-astăzi*, colecția de peste 1500 de obiecte în formă de glob pământesc sau imprimate cu imaginea planetei, presărată în Muzeul de Geologie, îl transformă pe vizitator în protagonistul unui performance fără să fi fost pregătit pentru asta.

Obiectele-intrus se confundă cu vechile exponate ale muzeului, căutarea icon-ului globului pământesc devine una obsesivă. Colecționarea și arhivarea individuală (Lia Perjovschi își demarează colecția normal imediat după '89, iar proiectul se situează pe aceeași linie cu *Muzeul Cunoașterii, Minds Maps și CAA*) apar ca soluții imediate de răspuns și de rezistență la haosul lumii contemporane, puternic orientată în sens comercial, denunțând abisul colectării de bunuri inutile. Apoi, este proiectul lui Mikael Lundberg, *Linia vieții*, cinci ani din viața artistului, urmărit zi de zi. E un traseu ce devine la un moment dat repetitiv și monoton, redus la o schemă. *Bukhara*, al artistei palestiniene Mona Hatoum, este covorul persan identic cu cel al copilăriei, ros de către molii exact în forma globului pământesc.

Continentele se lasă topite, mâncate, iar ceea ce

rămâne încă viu, intens colorat, parte de covor neaținsă este exact zona de pe glob nelocuită de ființe umane, cea a suprafetei apei (paradoxal, partea moartă, redusă la zero, cea imprimată cu modelul Pământului, este practic semnalul ultim al vieții). Puertoricanul Karlo-Andrei Ibarra creează cinica *Hartă din carne* a continentului american, care punе problema postcolonialismului Americii Latine și a Puerto Rico, spațiu asociat acum Statelor Unite, dar cu un „comportament” propriu Americii Latine. Adrian Matei, în schimb, desenează România pe hărți igienică ieftină roz, și de aici își explică „igiena socială”, acel ansamblu de reguli pe care români ca popor și le impun penru păstrarea sănătății lor sociale. Este, de asemenea, proiectul artistului german Lukas Einsele, extins pe un întreg perete în Galeria Orizont, *One Step Beyond*, raport asupra minelor antipersonale și a victimelor sale, studiu emoțional accesibil pe <http://www.one-step-beyond.de>.

Lucrarea lui Renaud Auguste-Dormeuil, *The Day Before_Star System*, este imaginea bolții cerești, cu o zi înaintea bombardamentului militar. Guernica, Hiroshima, Bagdad, New York. Nu desenarea unei hărți, nu inventarea unei noi tehnici, ci fotografia constelațiilor cerești, fotografia calmului, a liniiști de dinainte - cerul-victimă, văzut ca o întărire a atacatorului. Bolta cerească a lui Dormeuil este și imaginea ultimă văzută de cei care peste câteva ore urmău să moară, cea din urmă pe care retina lor o înregistrează, acea imagine pe care de atâtă vreme știința încearcă să o capteze fără a reuși, și pe care artistul francez o expune, simplu, în fața noastră. Atunci când Pământul este cartografiat din cer pentru a fi distrus, atunci când Pământul devine întărită, harta ultimă este cea a cerului redat cosmopolului. Harta lui Renaud Auguste-Dormeuil este harta absolută, supremă, a deteriorializării.

În urma BB3 rămână atât o colecție de texte critice în

jurul conceptului de hartă, cât și una de hărți și

proiecte artistice ale cartografierii (vizibile în *Pavilion* nr. 12, vol. 1-2). BB3 e încă o încercare de aşezare a Bucureștiului pe harta mondială a bienalelor de artă contemporană.

Daria GHIU

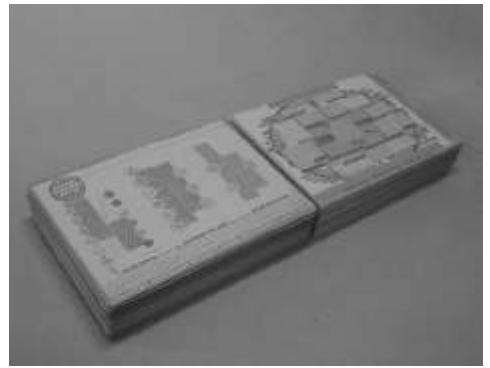
BB3: A kortárs mivolt feltérképezése

A 2008-as év igen érdekes volt a romániai kortárs képzőművészet számára: ezévbén rendezték meg mind a három kortárs művészeti biennálét, kettőt már harmadik alkalommal rendeztek meg, a legrégebbi pedig már nyolcadik alkalommal. Áprilisban került sor a (már időben meghirdetett és promovált) BB3-ra, ezt követték a Periferic 8 és a Fiatal Művészek Biennáléja októberben. Mindez sok romániai és külföldi képzőművész, külföldi kurátorokat, sok helyszínt és teljeskörű állásfoglalásokat jelentett.

Május 23. és június 21. között rendezték meg a București Nemzetközi Kortárs Képzőművészeti Biennálét, a BB3-at öt különböző, a város észak-déli tengelye mentén stratégiai szempontok szerint ki-választott kiállítótérben: Geológiai Múzeum, UniCredit Pavilion a Titulescu sugárúton, a Simeza és az Orizont Galéria, illetve a Hanul cu Tei. A zárónap után három napig kiadott sajtóközlemény szerint a BB3 ezévi kiadása a legsikeresebb volt az eddigiek közül, sokkal nagyobb figyelem irányult rá a média részéről is, a látogatók száma megduplázódott az előző biennáléhoz képest, elérve az 51.000 főt. A szervezők, Răzvan Ion és Eugen Rădescu két svéd kurárt, Jan-Erik Lundströmöt și Johan Sjöströmöt hívták meg, akik alaptémaként a feltérképezést javasolták: *Being Here. Mapping the Contemporary*. Ebből az alkalmából megjelent a Pavilion két kötete is, 12-es számmal: a katalógus maga és a feltérképezés téma készült írások gyűjteménye, melyek tulajdonképpen a kortárs világ több szemszögből történő, alapos elemzési. Ugyanakkor a helyszínek és a rendezvények térképe és a művészek elérhetősége alapot szolgáltatott egy érdekes interjú számára *Bukarest < a bűntett színhelye >* címmel a szervezők és a kurátorok között, amelynek a segítségével könnyebben megérhetővé vált, miért is választották a mostani biennálé alaptémájául a feltérképezést, ugyanakkor betekintést nyújt a szervezők és kurátorok szorongásai, akadályai, felelmeibe, amelyeket megkettöz a kíváncsiság, a vonzalom és az érdeklődés a nehezen követhető bukaresti művészeti színtér iránt. (az interjú elolvasható http://bucharestbiennale.org/old_ed/2007/ro/bb3_newspaper.pdf linken).

Öndefiníciója alapján (lásd Pavilion, 12-es szám, 1. kötet) a BB3 egyszerre „kiállítás, projekt, erőforrás központ és manifesztáció”, amelyhez hozzákapcsolódik egy kettős folyamat is: „a feltérképezés rendszerezésének támogatása” mind a kurátorok, mind a szervezők részéről, akik téma választásukkal egy inkább elméleti jellegű biennálét fogalmaztak meg. A mostani biennálé implicit módon kielemezzi magát a biennálét, mint világjelenséget, amely képes feltérképezni azokat a helyeket, ahol megrendezik, és meghatároznak az adott téren jelen lévő dolgok állapotát.

A BB3 nem volt különösebben látványos, cserébe viszont megtérmett a premisszákat azzal, hogy elmélykedhessünk a világóról, amelyben élünk. A világóról, mely lépésről lépésre nyílik ki számunkra, amelyet vázlatok, hálózatok alkotnak maximálisan lecsökkenve és leegyszerűsítve különböző módszerekkel, és ráfókusztálva különböző aspektusokra. A Világ Metropolisz Atlaszától a TheyRule.net és hackitectura.net komplex projektjeig, a világ levegő-víz Dymaxion Térképéig, a Le Monde Diplomatique Atlaszig, a Börtönök Térképig, a társadalmi szerveződés „Iránytű-képének” Peters-féle projekciójáig vagy az *Atlas Linguarum Europaeig*. A kiállítótermekben bemutatott több térképgyűjtemény mellett több mint harminc művész alkotta meg saját feltérképezését. Lia Perjovschi projektje: *Földgömbök Határtalan Gyűjteménye, 1990-től*

BB3: Mapping The Contemporary

napjainkig, több mint 1500 földgömb formájú vagy a földgömb képét magán hordozó tárgyat tartalmaz, melyek a Geológiai Múzeum területén elhelyeze a látogatót egy olyan performance részévé teszik, melyre nem volt felkészülve. A betolakodótárgyak összefekverednek a múzeum régi kiállítási tárgyaival, a földgömb *ikonjának* a felkutatása megszállottá tesz. Az individuális gyűjtés és archiválás azonnali megoldások, ugyanakkor ellenállnak a kortárs világ káoszának, mely erősen orientálódik a kereskedelmi jellegű gyűjtés felé, a haszontalan dolgok gyűjtésének alkonyát jelezve (Lia Perjovschi 89 után azonnal elindítja gyűjteményét, a projekt ugyanarra a vonalra épül mind a *Megismerés Múzeuma*, a *Mind Maps* és a *CAA*). Mikael Lundberg *Életvonal* projektje a művész életéből öt évet követ végig napról napra. Olyan útvonal ez, amely egy idő után ismétlődik és monotónná válik, vázlatszerűen leegyszerűsödve.

Mona Hatoum palesztin művésznek *Bukhara* című alkotása egy földgömb formájú, molyrágta perzsa szönyeg, a gyermekkor szönyege. A kontinensek elolvadnak, megeszik őket a molyok, és ami még életben marad, a szönyeg élénk színű érintetlen része egybeesik a földgömb azon részével, ahol nem laknak emberek, a vízfelszínnel (paradox módon a halott rész, amelyet a Föld formája jelez, gyakorlatilag az élet utolsó jele.) A puerto ricói Karlo-Andrei Ibarra az amerikai kontinens cinikus *Hústérképet* alkotja meg, amellyel Latin-Amerika és Puerto Rico posztkoloniális problematikáját fogalmazza meg, ezek a területek ma az Egyesült Államok részét képezik, de jellegről teljesen latin-amerikai. Adrian Matei ezzel szemben Románia térképét olcsó rózsaszín tolattpapírra rajzolta fel, innen eredeztetve a „szociális higiénia” törvényeinek összességét, amely törvényeket a románok, mint nemzet, saját társadalmi egészségük megőrzése érdekében tartanak be. A német művész, Lukas Einsele projektje, mely az Orizont Galéria egy teljes falát elfoglalja, tulajdonképpen jelentés a személytelen aknákról és áldozataikról. Az érzelmeket megmagyarázó tanulmány elérhető a <http://www.one-step-beyond.de> linken.

Renaud Augste-Dormeuil munkája *The Day Before Star System*, az égboltozat képe egy nappal a katonai bombázások előtt Guernica, Hiroshima, Bagdad, New York esetében. Nem az égbolt megrajzolásáról van itt szó, nem új technikák felfedezéséről, hanem az égi konstellációk lefényképezéséről, a nyugalom, a megelőző csend képéiről, az áldozat-égről, mint a támadó célpontjáról. Dormeuil égboltozata az utolsó kép, amit minden láttak, aikik párra órára múlva meghaltak, az utolsó, amit a retinájuk még rögzített, az a kép, amit a tudomány már oly régóta próbál megragadni siker nélkül, és amit, íme, a francia művész egyszerűen kiállít elénk. Amikor a Földet az égből térképezik fel azért, hogy szétrombolják, amikor a Föld célponttá válik, az utolsó térkép a kozmosznak átadtott ég. Renaud Augste-Dormeuil térképe abszolut térkép, a legfontosabb, a széttérítőképzés.

A BB3 nyomán megmarad a térkép koncepció köré szerveződött kritikai szöveggyűjtemény és a művészek néhány térképe, illetve projektje a felterképezésről (lásd Pavilion 12-es szám, 1-2 kötet). A BB3 maga pedig egy kísérlet Bukarest elhelyezésére a kortárs képzőművészeti biennálék térképén.

Daria GHIU
fordította: SZABÓ Csilla

The year 2008 was certainly an interesting one for the contemporary Romanian art scene: all three contemporary art biennials – two of them at their third edition, the oldest at its eighth edition – took place in this year. BB3 took place in April (announced and promoted well before it started), followed by Periferic 8 and the Biennial of Young Artists in October. Altogether: very high number of Romanian and international artists, curators from abroad, many locations and very ample statements.

Between May 23rd and June 21st, the third edition of the Bucharest Biennial of International Contemporary Art took place at five exhibition locations placed strategically on the North-South axis of the city: the Geology Museum, the Unicredit Pavilion on the Titulescu Boulevard, the Simeza and Orient galleries, and the inn called "Hanul cu Tei". The final report of the BB3 – published just three days after its closing – stated the unprecedented success of this edition, a much bigger media attention, the fact that twice as many – 51,000 – visitors came than to the previous edition. The organizers, Răzvan Ion and Eugen Rădescu invited two Swedish curators, Jan-Erik Lundström and Johan Sjöström who proposed the topic of cartography: „Being Here. Mapping the Contemporary”. Two volumes of the “Pavilion” journal was published on this occasion, the number 12 which was actually the catalog of the biennial, and the other selected critical texts around the idea of topography – being a pretext for the concise analysis of the contemporary world from multiple points of view. The map of the locations, of the biennial's events and of the artists' arrangements served as a support for an interesting interview, “Bucharest – venue of the crime”, between the organizers and the curators, through which one can understand better why cartography was chosen as this edition's theme, as well as the anxiety, obstacles, fears of the curators and organizers doubled in the same time by their curiosity, attraction and interest in the difficult art scene of Bucharest. The interview can be read at the following URL: http://bucharestbiennale.org/old_ed/2007/ro/bb3_newspaper.pdf.

As it defines itself, the BB3 was intended to be “an exhibition, a project, a resource center and a manifesto” (according the curators' text in the first volume and 12th number of the “Pavilion”), adding to this a double intention: that of “encouraging cartographic literacy” by the curators as well as the organizers who give birth to a rather theoretical edition by choosing such a topic. Edition which implicitly analyzes the biennial as a world phenomenon able to draw the map of the location where it takes place and to define the state of affairs present in that space.

BB3 was not very spectacular, but it gave the possibility of reflection upon the world we live in. A world unfolding step by step, created from schemes, networks, reduced and simplified to the maximum by various techniques and from different aspects, from the “Metropolitan World Atlas” through the ample projects “TheyRule.net” and “hackitectura.net” to the air-ocean “Dymaxion Map”, the “Le Monde Diplomatique Map”, “Map of Prisons”, “Peters Projection”, until the “Compass-image” of social organization or the “Atlas Linguarum Europae”.

Near the map collections the more than thirty artists created their own cartography at the exhibition places. Lia Perjovschi's project, “Globes, Unlimited Collection, 1990 – Nowadays”, a collection of more than 1500 objects of the Globe's form or imprinted with the image of the planet, scattered in the Geology Museum transforms the visitor into a performance's protagonist without him being prepared

for this. The intruder objects mix with the museum's own, old exhibits, searching for the icon of the Globe becomes obsessive. Individual collection and archiving (Lia Perjovschi started her collection immediately after 1989, and the project follows the line of the “Nuseum of Knowledge”, “Mind Maps” and “CAA”) appear as immediate solutions of answer and of resistance to the chaos of contemporary world strongly orientated towards the commercial and denouncing the abyss of collecting useless things. And there is Mikael Lundberg's project, “Line of Life”, five years from the artist's life followed day by day. A road that becomes repetitive and monotone at a certain moment, reduced to a scheme. “Bukhara” of the Palestinian artist Mona Hatoum is a Persian carpet, the same as from her childhood, moth-eaten exactly in the form of the Globe.

Continents are melt together, eaten, while the spot yet remained live, intensely colored, untouched part of the carpet is exactly the unpopulated zone of the Globe: the surface of water. Paradoxically, the dead part, reduced to zero, that one imprinted with the modell of Earth, is practically the last sign of life. Porto Rican Karlo-Andrei Ibarra created the cynic “Flesh Map” of the American continent, which tackles the problem of post-colonialism in Latin-America and Puerto Rico – a region now attached to the United States, but “behaving” as a Latin-American country. In contrast, Adrian Matei drew Romania on cheap pink toilet paper, and from here he explains the Romanian “social hygiene” – a set of rules what Romanians as a people impose on themselves in order to protect their social health.

The German artist, Lukas Einsele made a project occupying an entire wall in the Orizont Gallery: “One Step Beyond” is a report on anti-personnel mines and their victims, an emotional study available at <http://www.one-step-beyond.de>. The work of Renaud Auguste-Dormeuil, “The Day Before_Star System” is a picture of the sky a day before a military bombing. Guernica, Hiroshima, Baghdad, New York. It is not about drawing a map, not about inventing a new technique – it is a photography of the aspects of planets, a photography about calmness, about the silence before the breakout. He presents the sky-victim as the target of the aggressor. Dormeuil's sky was also the last image seen by those who would dye in a few hours, the last picture burnt on their retina, what scientists tried so long to capture without success. The French artist simply exposes it in front of us. When the Earth is mapped from the sky in order to be destroyed, when the Earth becomes the target, the ultimate map is that of the sky shown to the universe. The map of Renaud Auguste-Dormeuil is the absolute, de-territorializing map.

The BB3 leaves behind a collection of critical texts around the concept of map, as well as a collection of maps and artistic projects of cartography both available in the 12th number of the “Pavilion”. BB3 is still an attempt to find a place for Bucharest on the global map of contemporary art biennials.

Daria GHIU
(translated by Tünde SZABÓ)